

Aan de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Mevrouw drs. E.M.J. Ploumen
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Amsterdam, 13 september 2016

Geachte minister Ploumen,

Dank voor uw reactie op het onderzoek: *CETA, TTIP and the European precautionary principle* dat wij u deze zomer hebben aangeboden. Dit onderzoek, dat verricht is door vooraanstaande rechtsgeleerden uit Duitsland, Nederland en België toont op basis van een juridische analyse aan dat de handelsverdragen CETA en TTIP in hun huidige opzet het EU voorzorgsbeginsel niet adequaat beschermen.¹ In uw brief van 17 augustus jl. geeft u een reactie op het onderzoek, maar helaas gaan uw argumenten niet of onvolledig in op de in het onderzoek benoemde problemen.² De ondermijning van het voorzorgsbeginsel zal negatieve gevolgen hebben voor de voedselveiligheid, het milieu en de consumentenbescherming in Europa. Wij voelen ons daarom genoodzaakt om te reageren op uw brief en de juridische tekortkomingen van CETA nogmaals op een rij te zetten en u op te roepen het verdrag niet te accepteren.

1. Verwijzingen naar voorzorgsbeginsel niet goed genoeg

In uw brief stelt u dat het voorzorgsbeginsel uitdrukkelijk in CETA staat vermeld in het hoofdstuk 'handel en milieu'. Deze verwijzing wordt echter in het onderzoek besproken en als onvoldoende gekwalificeerd. Ten eerste wordt het woord 'voorzorgsbeginsel' als zodanig geheel niet genoemd in de door u aangehaalde bepaling. Daarnaast heeft de door u geciteerde bepaling alleen betrekking op maatregelen die het milieu beschermen, **terwijl in de EU het voorzorgsbeginsel een veel bredere betekenis heeft en ook slaat op maatregelen t.b.v. consumenten, volksgezondheid, voedselveiligheid etc.** Om deze reden stellen de onderzoekers dat de bepaling in dit hoofdstuk alleen niet voldoende is om het Europese voorzorgsbeginsel ten volle te garanderen in CETA.

¹ [Stoll et. al, 2016, CETA, TTIP and the European precautionary Principle.](#)

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2016/08/19/brief-minister-ploumen-aan-foodwatch>

2. Te zwakke WTO-regelgeving bevestigt

Afgezien van de hoofdstukken over milieu en arbeid **ontbreekt** verder **in alle andere hoofdstukken van het CETA verdrag een bepaling die het voorzorgsbeginsel beschermt**. Dat is in het bijzonder ernstig voor de stukken over voedselveiligheid, diergezondheid en plantengezondheid (SPS), technische handelsbarrières (TBT) en de stukken over samenwerking op het gebied van regelgeving (Regulatory Cooperation). CETA bevestigt op deze gebieden de bestaande wetgeving van de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Dat is problematisch omdat in het huidige SPS-verdrag van de WTO slechts beperkte mogelijkheden bestaan om voorzorgsmaatregelen te treffen. **Deze gaan minder ver dan waartoe het EU voorzorgsbeginsel verplicht**. Onder het TBT-verdrag van de WTO zijn mogelijk zelfs in het geheel geen voorzorgsmaatregelen toegestaan. CETA had de beperkingen die WTO-recht aan Europese voorzorgsmaatregelen oplegt niet dienen te bevestigen. Nieuwe handelsverdragen zouden juist een opening moeten bieden om in de toekomst voorzorgsmaatregelen te kunnen nemen die in ieder geval tussen de partijen gelden, zelfs als het niet zeker is dat die onder WTO-regels zijn toegestaan. **Dat zou pas werkelijk garanderen dat de verdragen bijdragen aan duurzaamheid, zoals het EU Werkingsverdrag eist.**

3. Voorzorgsbeginsel onder druk door 'Regulatory Cooperation'

Het hoofdstuk over *Regulatory Cooperation* verplicht weliswaar niet tot verlagen van standaarden zoals u in uw brief stelt, maar wel om samenwerking tussen autoriteiten verder te ontwikkelen om zo belemmeringen voor handel en investeringen op te heffen. **Dit proces maakt het mogelijk om genomen voorzorgsmaatregelen van de EU ter discussie te stellen**. Als het specifiek om Genetisch Gemodificeerde Organismen (GMO's) gaat, verplicht CETA de EU zelfs om "*op wetenschappelijke inzichten gebaseerde goedkeuringsprocedures voor biotechnologische producten*" te gaan bespreken met Canada, en om samen te werken op regelgevingsgebied "*om nadelige gevolgen voor de handel van regelgevingspraktijken met betrekking tot biotechnologische producten te beperken tot een minimum*". **Hier wordt het voorzorgsbeginsel wederom niet genoemd**. Er ontbreekt volgens de rechtsgeleerden daarom een heldere verwijzing naar het recht om het voorzorgsbeginsel toe te kunnen passen. Voorzorgsmaatregelen om GMO's te weren waarvan de veiligheid nog niet van is vastgesteld kunnen zo worden aangevochten.

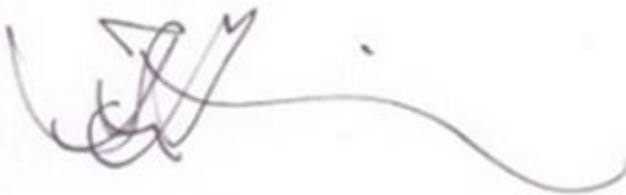
Verder stelt u in uw brief dat CETA bestaande regelgeving erkent. Als Canadese producten echter, zoals in het onderzoeksrapport wordt betoogd, als gevolg van CETA als gelijkwaardig zouden worden erkend, terwijl die in de nu EU verboden zijn, dan vermindert door CETA de effectiviteit van de bestaande EU regelgeving. In het verdrag is volgens de onderzoekers onvoldoende duidelijk gemaakt hoe dit voorkomen zal worden.

Het onderzoeksrapport maakt duidelijk dat CETA t.a.v. toekomstige regelgeving het moeilijker maakt om voorzorgsmaatregelen te nemen. In het hoofdstuk over samenwerking op het terrein van regelgeving staat in CETA **géén enkele** verwijzing naar de mogelijkheid om op basis van voorzorg te werk te gaan – de focus is op wetenschappelijk bewijs, opheffen en voorkomen van onnodige handelsbelemmeringen. **Zodoende is het in het Werkingsverdrag van de EU opgenomen voorzorgsbeginsel niet in CETA gewaarborgd.**

4. Rode lijnen overschreden, CETA kan niet ondertekend worden.

Op basis van deze juridisch aantoonbare tekortkomingen van het CETA-verdrag in het waarborgen van het EU voorzorgsbeginsel willen wij u nogmaals met klem verzoeken om uw steun voor het verdrag in te trekken. In eerdere debatten en interviews heeft u meerdere malen aangegeven geen verdrag te willen tekenen dat een inbreuk doet op het Europese voorzorgsbeginsel³ of de daarmee samenhangende voedselveiligheid.⁴ Wij roepen u daarom op om CETA in zijn huidige vorm niet te accepteren en de onderhandelingen over TTIP te beëindigen.

Hoogachtend,

Ilse Griek
Directeur foodwatch Nederland

Jurjen de Waal
Campaigner foodwatch Nederland

³ [Plenair verslag 'Debat over vrijhandelsverdrag CETA' van 7 juni 2016](#)

⁴ [Tegenover NOS: TTIP mag rode lijnen niet overschrijden 2 februari 2015](#)